

DICTAMEN: 80/2018, de 3 de maig

MATÈRIA: Responsabilitat patrimonial

DEPARTAMENT: Ensenyament

PONENT: Maria Mercè Darnaculleta i Gardella

DICTAMEN 80/2018, de 3 de maig. Reclamació de responsabilitat patrimonial instada davant el Departament d'Ensenyament pel Sr. A amb motiu de la Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels Serveis Territorials a Barcelona Comarques del Departament d'Ensenyament, mitjançant la qual se'l va declarar en situació de jubilació forçosa per raó d'edat, en aplicació de la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de 20 de març, i l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012

La Comissió Jurídica Assessora, reunida el 3 de maig de 2018, amb la presidència del Sr. Albert Lamarca i Marquès, actuant com a secretària la Sra. Francesca Mas i Casanovas, amb la participació de les Sres. i els Srs. Francesc Esteve i Balagué, Marta Franch i Saguer, Alfredo Galán Galán, Marc Marsal i Ferret, Joan Pagès i Galtés, Eva Pons i Parera, Isabel Pont i Castejón, Lluís Saura i Lluvià, Joan Manuel Trayter i Jiménez, i Antoni Vaquer Aloy, i essent-ne ponent la Sra. Maria Mercè Darnaculleta i Gardella, ha aprovat el Dictamen següent:

ANTECEDENTS DE FET

1. El Sr. A, funcionari del cos d'inspectors al servei de l'Administració educativa, va ser declarat a l'edat de 66 anys en situació de jubilació forçosa, mitjançant la Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels serveis territorials a Barcelona Comarques del Departament d'Ensenyament, sobre la base d'allò previst en la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, i en l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012.

2. El 6 de novembre de 2015, el Sr. A va presentar un escrit de reclamació de responsabilitat patrimonial en considerar que la normativa referida va frustrar les expectatives de continuar en actiu fins als 70 anys, atès que aquesta normativa i l'acord de Govern van deixar sense efecte el reconeixement a la prolongació del servei actiu que havia obtingut prèviament, mitjançant la Resolució de 28 de novembre de 2011 de la Direcció de Serveis Territorials de Barcelona Comarques del Departament d'Ensenyament. La reclamació va restar quantificada inicialment en 177.409,58 euros pels danys i perjudicis derivats del seu passi a la situació de jubilació forçosa.

3. En data 1 de desembre de 2015, l'advocada de la Generalitat adscrita al Departament d'Ensenyament va sol·licitar als Serveis Territorials d'Ensenyament a Barcelona Comarques que completés la informació sobre la reclamació, amb l'informe de la directora dels Serveis Territorials. En data 12 de gener de 2016 es va trametre al Departament l'informe de la

directora dels Serveis Territorials sobre la reclamació plantejada, així com una còpia dels documents relatius a l'extinció del perllongament del servei actiu del reclamant.

4. El 21 de gener de 2016, es va comunicar la reclamació a l'entitat asseguradora de l'Administració.

5. Mitjançant diligència d'11 de gener de 2016, la responsable d'Assumptes Contenciosos a l'Assessoria Jurídica del Departament d'Ensenyament va incorporar a l'expedient la documentació relativa al recurs contenciós administratiu 453/2013, seguit davant la Secció Quarta de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que el reclamant va presentar contra la Resolució de 25 de juliol de 2013 de la Direcció dels Serveis Territorials de Barcelona del Departament d'Ensenyament per la qual es va deixar sense efecte el reconeixement a la prolongació del servei actiu que havia obtingut prèviament. El recurs presentat va ser desestimat per la Sentència 603/2015, de 10 de juliol de 2015.

6. El 17 de febrer 2016, la responsable d'Assumptes Contenciosos, amb el vistiplau de l'advocada de la Generalitat, va emetre una proposta de resolució d'inadmissió de la reclamació, per cosa jutjada, atès que el reclamant prèviament havia interposat el recurs contenciós administratiu 453/2013, el qual va ser desestimat per la Sentència 603/2015, de 10 de juliol, de la Secció Quarta del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

7. Per Resolució de 18 de febrer de 2016, la secretària general del Departament d'Ensenyament va inadmetre, per cosa jutjada, la reclamació plantejada.

8. L'instant va impugnar la Resolució anterior en seu jurisdiccional, i el procediment judicial va finalitzar amb la Sentència 412/2017, de 8 de juny, de la Secció Quarta del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, estimatòria del recurs plantejat, i que ordenava al Departament retrotraure les actuacions al moment inicial del procediment de responsabilitat patrimonial plantejat per tal que es tramités d'acord a dret en seu administrativa.

9. En data 14 de setembre de 2017, l'instant va presentar un escrit en què reiterava la reclamació, que quantificava en 161.409,58 euros, i al qual adjuntava la Sentència 412/2017, dictada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

10. Mitjançant la Resolució de 24 d'octubre de 2017 del secretari general del Departament d'Ensenyament es va admetre a tràmit la reclamació de responsabilitat patrimonial, en compliment de la Sentència 412/2017, i es va nomenar la instructora de l'expedient. Per escrit de la instructora de 26 d'octubre de 2017, es va notificar a l'interessat la resolució esmentada anteriorment.

11. L'entitat asseguradora va presentar un escrit de data 15 de novembre de 2017 en què posava de manifest que els riscos estaven exclosos de la cobertura de la pòlissa contractada.

12. En data 1 de febrer de 2018, es va atorgar al reclamant el tràmit d'audiència. No consta en l'expedient tramès que hi formulés al·legacions.

13. El 9 d'abril de 2018, la instructora de l'expedient, amb el vistiplau de l'advocada de la Generalitat, va emetre la proposta de resolució, en el sentit de desestimar la reclamació, atesa la manca d'antijuridicitat dels danys al·legats.

14. L'11 d'abril de 2018, a través de la plataforma EACAT, va tenir entrada a la Comissió Jurídica Assessora la petició de dictamen formulada pel secretari general del Departament d'Ensenyament, per autorització de signatura.

15. El 12 d'abril de 2018, el Ple de la Comissió Jurídica Assessora va admetre a tràmit la petició referida i en va nomenar ponent.

FONAMENTS JURÍDICS

I. Objecte del Dictamen i intervenció de la Comissió Jurídica Assessora

I.1. Objecte del Dictamen

Constitueix l'objecte d'aquest Dictamen la reclamació de responsabilitat patrimonial instada pel Sr. A, nascut el 22 de juny de 1947, pels danys i perjudicis derivats de la Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels Serveis Territorials a Barcelona Comarques del Departament d'Ensenyament, mitjançant la qual va ser declarat a l'edat de 66 anys en situació de jubilació forçosa, sobre la base d'allò previst en la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'impost sobre les estades en establiments turístics, i en l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012, dictat en aplicació d'aquesta.

I.2. Intervenció de la Comissió Jurídica Assessora

La determinació de l'existència de la responsabilitat patrimonial es du a terme a través d'un procediment propi, en el qual és necessari un assessorament jurídic específic, per al qual l'ordenament ha previst la intervenció dels alts òrgans consultius corresponents. En concret, s'exigeix la intervenció preceptiva del Consell d'Estat, o de l'òrgan consultiu equivalent de la comunitat autònoma, quan les indemnitzacions reclamades siguin de quantia igual o superior als 50.000 euros mínims, o a la que estableixi la legislació autonòmica corresponent –article 81.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC), en els mateixos termes que l'article 142.3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJPAC), i l'article 12 del Reglament dels procediments de les administracions públiques en matèria de responsabilitat patrimonial (RPRP), aprovat pel

Reial decret 429/1993, de 26 de març, aplicables per raons temporals—, preceptes aquests darrers que resulten d'aplicació pel que més endavant es dirà.

A Catalunya, la intervenció en aquests procediments s'atribueix a la Comissió Jurídica Assessora en l'article 86 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, i en l'article 8.3 de la Llei 5/2005, de 2 de maig, reguladora d'aquesta Comissió. En concret, l'article 8.3.a) de la Llei 5/2005 determina la preceptivitat del dictamen de la Comissió en les reclamacions de responsabilitat patrimonial la quantia de les quals sigui igual o superior als 50.000 euros mínims, tal com succeeix en el present cas, en què la indemnització reclamada es va fixar, finalment, en 161.409,58 euros. Aquesta quantitat resulta, segons manifesta el reclamant, de la diferència entre les retribucions salarials íntegres percebudes abans de dictar-se la resolució per la qual es declara la jubilació forçosa i la prestació per jubilació percebuda en el període de temps que hi ha entre la declaració de la situació de jubilació forçosa i el compliment dels 70 anys, que és la data màxima de permanència en servei actiu –138.409,58 euros—, més 500 euros al mes durant aquest període de temps en concepte de danys morals i pel trencament d'expectatives professionals –23.000 euros—.

En el present supòsit, per tant, donat que la quantificació de la indemnització per part de l'interessat excedeix la quantia mínima que determina la intervenció de la Comissió Jurídica Assessora, en aplicació de les disposicions esmentades, és procedent emetre el present dictamen amb caràcter preceptiu.

II. La responsabilitat patrimonial de l'Administració i la normativa aplicable

L'article 106.2 de la Constitució reconeix el dret dels particulars de ser indemnitzats per qualsevol lesió que pateixin en els seus béns i drets, com a conseqüència del funcionament dels serveis públics, exceptuant els casos de força major.

El marc legislatiu regulador de la institució de la responsabilitat patrimonial de les administracions públiques vigent en l'actualitat està integrat, en el nivell normatiu estatal, per l'LPAC, esmentada, i per la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic (LRJSP), i, en el cas de Catalunya, per la Llei 26/2010. Ara bé, en el cas sobre el qual es dictamina resulten d'aplicació l'LRJPAC i l'RPRP. Cal advertir que aquestes dues normes han estat derogades amb l'entrada en vigor de l'LPAC i l'LRJSP. No obstant això, la disposició transitòria tercera de l'LPAC, en la lletra a), determina que aquesta norma no és d'aplicació als procediments ja iniciats abans que entrés en vigor (l'1 d'octubre de 2016), sinó que aquests s'han de regir per la normativa anterior. Atès que, en el present cas, la reclamació de responsabilitat es va presentar en un moment anterior a l'entrada en vigor esmentada (el 6 de novembre de 2015), cal concloure que són d'aplicació, encara que estiguin ja derogats en el moment d'emetre aquest Dictamen, l'LRJPAC i l'RPRP, tal com ha establert aquesta Comissió, entre d'altres, en els dictàmens 340/2017, 348/2017 i 55/2018.

En el present cas, s'ha de tenir en compte que el marc normatiu aplicable està format també per la legislació bàsica estatal i per la legislació catalana que regulen la jubilació dels funcionaris.

En concret, és d'aplicació l'article 67 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic (EBEP), que estableix amb caràcter bàsic que la jubilació forçosa es declara d'ofici quan el funcionari compleixi els 65 anys. No obstant això, l'apartat tercer d'aquest mateix precepte regula la potestat de l'Administració de perllongar el servei actiu dels funcionaris en els termes següents: "en els termes de les lleis de funció pública que es dictin en desplegament d'aquest Estatut, es pot sol·licitar la prolongació de la permanència en el servei actiu com a màxim fins que es compleixin setanta anys d'edat. L'Administració pública competent ha de resoldre de manera motivada l'acceptació o denegació de la prolongació."

Aquest precepte es desplega en l'article 38 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública –la redacció vigent del qual deriva de l'article 96 de la Llei 5/2012, esmentada–, en què s'estableix que "La jubilació forçosa es declara d'ofici quan el funcionari compleix l'edat determinada legalment" i que "El personal funcionari pot sol·licitar el perllongament de la permanència en el servei actiu fins, com a màxim, els setanta anys d'edat. L'òrgan competent per a declarar les jubilacions ha de resoldre de manera expressa i motivada l'atorgament o la denegació del perllongament de la permanència en el servei actiu, d'acord amb alguna de les causes següents: a) L'aptitud per a l'acompliment de les tasques i funcions pròpies del lloc de treball que s'ocupa. b) La conducta professional, el rendiment o l'assoliment d'objectius. c) Les circumstàncies derivades de la planificació i racionalització dels recursos humans. Així mateix, l'òrgan competent pot resoldre de manera motivada la finalització del perllongament autoritzat".

Amb tot, la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, relativa als perllongaments al personal funcionari de l'Administració de la Generalitat i al personal estatutari de l'Institut Català de la Salut, estableix que, "Durant els tres anys següents a l'entrada en vigor d'aquesta llei, no s'autoritzen perllongaments al personal funcionari de l'Administració de la Generalitat i es resolen els perllongaments ja autoritzats en el termini màxim de sis mesos, llevat que calgui per a causar dret a la pensió de jubilació o en els casos en què, excepcionalment, el Govern consideri que cal autoritzar-los o mantenir les autoritzacions vigents per causes derivades de la planificació i racionalització dels recursos humans. Igualment, els perllongaments ja autoritzats del personal estatutari de l'Institut Català de la Salut s'han de resoldre en el termini de sis mesos, llevat que sigui necessari per a causar dret a la pensió de jubilació o en els casos en què, excepcionalment, el Consell d'Administració de l'Institut Català de la Salut consideri necessari de mantenir les autoritzacions vigents per causes derivades de la planificació i racionalització dels recursos humans".

En aplicació d'aquesta disposició transitòria novena, el Govern va aprovar dos acords rellevants per al cas: l'Acord de Govern de 24 de febrer de 2012, en què s'establia la contenció de plantilles i la limitació dels nomenaments i les contractacions de personal temporal per a l'any 2012, seguint amb la tendència iniciada el 2011, i s'acordava amortitzar els llocs de treball que quedessin vacants com a conseqüència de jubilacions; i l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012, pel qual es va autoritzar el perllongament de la permanència en el servei actiu dels funcionaris docents i del personal que exercís l'avaluació externa i interna del sistema educatiu fins a la finalització del curs 2012-2013, per a aquells funcionaris que tenien concedida la pròrroga en el servei actiu més enllà dels 65 anys.

La Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels Serveis Territorials a Barcelona Comarques del Departament d'Ensenyament, per la qual el reclamant, amb 66 anys en aquell moment, va passar a situació de jubilació forçosa amb efectes del 31 d'agost de 2013, es va dictar en aplicació de l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012 i de la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de manera que aquest Dictamen tracta d'un supòsit de responsabilitat patrimonial derivada de l'aplicació d'una decisió del legislador.

III. La responsabilitat patrimonial derivada de l'activitat legislativa

D'acord amb els articles 106.2 i 121 de la Constitució, els ciutadans tenen dret a ser indemnitzats pels danys causats com a conseqüència del funcionament dels serveis públics i del funcionament anormal de l'Administració de justícia. La norma fonamental no preveu, en canvi, que els particulars puguin ser indemnitzats com a conseqüència de l'activitat normal o anormal del legislador. Això no obstant, l'article 32.3 de l'ara vigent LRJSP i l'article 139 de l'LRJPAC, d'aplicació en el present cas, recollint diversos pronunciaments del Tribunal Constitucional i del Tribunal Suprem, preveu la denominada "responsabilitat de l'estat legislador" en tres supòsits: quan els danys derivin de l'aplicació d'una norma amb rang de llei declarada inconstitucional, quan els danys derivin de l'aplicació d'una norma contrària al dret de la Unió Europea i quan resultin de l'aplicació d'actes legislatius de naturalesa no expropiatòria de drets que no tinguin el deure jurídic de suportar quan així s'estableixi en els mateixos actes legislatius i en els termes que s'hi especifiqui. La procedència de la indemnització en casos de lleis inconstitucionals o contràries al dret de la Unió Europea, segons l'article 32, apartats 4 i 5, de l'LRJSP, requereix que el particular hagi obtingut una sentència ferma desestimatòria d'un recurs contra l'actuació administrativa que va ocasionar el dany, sempre que hagués al·legat la inconstitucionalitat o la infracció del dret de la Unió Europea.

La distinció entre la responsabilitat de l'estat legislador, derivada d'actes legislatius de naturalesa no expropiatòria, i les denominades "expropiacions legislatives" no sempre resulta fàcil d'establir, com es va posar de manifest en les primeres sentències del Tribunal Constitucional relatives, precisament, a l'anticipació de l'edat de jubilació de funcionaris públics. En concret, en les conegudes sentències 108/1986, de 29 de juny; 99/1987, d'11 de

juny, i 70/1988, de 19 d'abril, el Tribunal Constitucional va resoldre que les normes en virtut de les quals s'anticipava l'edat de jubilació de jutges i magistrats, funcionaris públics i professors d'educació general no privaven aquests col·lectius de cap dret adquirit, sinó que afectaven meres expectatives, no drets consolidats. Es va estimar, doncs, que les modificacions legislatives esmentades no tenien caràcter expropiatori i que no es vulnerava l'article 33 de la Constitució. Ara bé, en les mateixes sentències també es deia que aquestes decisions del legislador originaven una frustració de les expectatives existents i en determinats casos podien causar perjudicis econòmics susceptibles de merèixer alguna mena de compensació.

La primera vegada que el Tribunal Suprem es va pronunciar explícitament sobre la responsabilitat de l'estat legislador va ser en la Sentència de 30 de novembre de 1992, arran de la revisió d'un acord del Consell de Ministres que desestimava una reclamació de responsabilitat patrimonial en la qual se sol·licitava una indemnització per avançament de l'edat de jubilació dels funcionaris acordada en aplicació de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública. En aquesta sentència el Tribunal Suprem, comparant el tractament constitucional de la responsabilitat administrativa i judicial enfront de la responsabilitat derivada de l'activitat legislativa, considerava necessària una regulació expressa sobre la procedència i els requisits d'aquest tipus de responsabilitat. En concret, deia que *«El art. 9.3 de la Constitución establece, efectivamente, que la Constitución garantiza la responsabilidad de los poderes públicos, pero así como la responsabilidad por actos de la Administración es objeto de un tratamiento concreto en el art. 106.2, dentro del Título IV, bajo la rúbrica “Del Gobierno y de la Administración”, y los de la Administración de Justicia en su art. 121, en el Título VI, bajo el epígrafe “Del poder judicial”, en cambio la posible responsabilidad por actos de aplicación de las leyes no tiene tratamiento específico en el texto constitucional. [...] Pues bien, si la exigencia de responsabilidad por actuaciones de la Administración o de órganos de la Administración de Justicia, aunque objeto de un tratamiento más completo en los arts. 106.2 y 121 de la Constitución, los mismos se remiten, y por tanto hacen necesario, un previo desarrollo legislativo, en la posible responsabilidad derivada de actos de aplicación de las leyes, que hasta ahora cuenta únicamente con el enunciado genérico del art. 9.3 del Texto Constitucional, la necesidad de un previo desarrollo legislativo que determine en qué casos procede y qué requisitos son exigibles parece más indispensable en este caso, por faltar cualquier antecedente histórico o regulación que posibilite una decisión sobre tales cuestiones, razón suficiente para la desestimación del recurso»*.

Gairebé d'una manera simultània a aquest pronunciament del Tribunal Suprem va entrar en vigor l'LRJPAC, aplicable al cas. L'article 139.3 d'aquesta norma regula per primera vegada la responsabilitat patrimonial derivada de l'aplicació d'actes legislatius, en els termes següents: "Les administracions públiques han d'indemnitzar els particulars per l'aplicació d'actes legislatius de naturalesa no expropiatòria de drets i que aquests no tinguin el deure jurídic de suportar, si s'estableix als mateixos actes legislatius i en els termes que especifiquin aquests actes."

La jurisprudència iniciada amb la Sentència de 30 de novembre de 1992 del Tribunal Suprem arran de la reclamació per danys derivats de la modificació de l'edat de jubilació ha estat confirmada en nombroses sentències, de manera que només en casos molt puntuals s'ha reconegut la responsabilitat de l'estat legislador derivada de l'aplicació de lleis constitucionals (a títol d'exemple es poden citar les sentències del Tribunal Suprem de 5 de març de 1993, de 27 de juny de 1994, de 17 de febrer de 1998 i de 8 i 9 d'octubre de 1998). Al marge de les previsions de l'LRJPAC, la responsabilitat de l'estat legislador per lleis declarades inconstitucionals es va reconèixer per primera vegada en la Sentència 1574/2000, de 29 de febrer, del Tribunal Suprem, i, més endavant, d'una manera anàloga, arran de la Sentència de 17 de setembre de 2010 del mateix tribunal, es va reconèixer la responsabilitat de l'estat legislador per vulneració del dret de la Unió Europea.

Com s'ha avançat, aquests supòsits han quedat recollits en el vigent article 32.3 de l'LRJSP, que incorpora la responsabilitat de l'estat legislador per lleis inconstitucionals i per lleis contràries al dret de la Unió Europea, i manté la regulació general de la responsabilitat de l'estat legislador en els mateixos termes de l'article 139.3 de l'LRJPAC, d'aplicació en aquest cas.

La determinació de la responsabilitat de l'estat legislador per lleis que no vulnereu ni la Constitució ni la legislació de la Unió Europea ha donat lloc a una interpretació estricta de l'article 139.3 de l'LRJPAC, entenent que correspon al legislador establir els termes i l'abast de la seva eventual responsabilitat, sense que sigui possible, al marge d'aquesta decisió legislativa, la procedència d'una eventual indemnització. Segons aquesta Comissió Jurídica Assessora, «difícilment pot sorgir el deure de reparació o l'eventual responsabilitat patrimonial per actes legislatius vàlids, entenent-se per aquests aquells en què l'anomenada "lei expropiatòria" o l'anomenada "expropiació legislativa" va acompanyada de l'"apreument" corresponent. L'anomenada "responsabilitat de l'Estat legislador" ha d'anar acompanyada d'indemnització de danys i perjudicis quan no existeix un deure jurídic de suportar el dany o perjudici patit. No es dedueix cap altra cosa de l'article 139.3 de l'LRJPAC» (Dictamen 377/2012). Així, doncs, "només s'haurà d'indemnitzar quan així ho estableixin els mateixos actes legislatius", de manera que si la norma no ha establert cap indemnització o compensació pel sacrifici imposat, no és procedent la indemnització (dictàmens 265/2014 i 290/2014).

Amb tot, val a dir que el Tribunal Suprem ha flexibilitzat en alguna ocasió aquesta interpretació i ha reconegut la responsabilitat de l'estat legislador, fins i tot quan les disposicions legals que originen el perjudici no preveuen cap indemnització, si la voluntat del legislador es pot deduir de la norma.

Així, en la Sentència de 30 de novembre de 2010, referint-se a l'article 139.3 de l'LRJPAC, s'afirma que aquest precepte "*ha sido interpretado por este Tribunal Supremo declarando que la ausencia en la norma con rango de ley de esa previsión a que se refiere su inciso final, no excluye el derecho a la indemnización en dos supuestos: a) cuando la Ley es declarada inconstitucional, pues por definición, una ley así encierra en sí misma, como consecuencia de*

la vinculación más fuerte de la Constitución, el mandato de reparar los daños y perjuicios concretos y singulares que su aplicación pueda haber originado; y b) cuando el órgano jurisdiccional, indagando, como puede hacer, la voluntad tácita del legislador o, mejor, la ratio legis, deduzca del acto legislativo siquiera de modo presunto un propósito indemnizatorio cuando se constate la producción de una lesión o daño real y efectivo en los bienes o derechos de los particulares al margen de la potestad expropiatoria (así, entre otras, las SSTs de 18 de octubre de 2001 y 17 de junio de 2009 (RJ 2010, 197) , dictadas, respectivamente, en el recurso contencioso-administrativo núm. 447/1998 y en el de casación núm. 944/2005)".

En definitiva, doncs, davant una llei que, sense tenir caràcter expropiatori, imposi sacrificis o càrregues especials o conseqüències oneroses per als particulars, a l'efecte de determinar la procedència d'una indemnització per responsabilitat patrimonial, cal saber, en primer lloc, si s'està davant una llei inconstitucional o contrària al dret de la Unió Europea, per tal d'aplicar els requisits addicionals que exigeix l'article 32, apartats 4 i 5, de l'LRJSP. En segon lloc, i en qualsevol cas, d'acord amb l'ara vigent article 32.3 de l'LRJSP –que manté la mateixa redacció de l'article 139.3 de l'LRJPAC, d'aplicació en aquest cas–, cal que: a) existeixi un dany antijurídic; b) els mateixos actes legislatius prevegin una indemnització, i c) la indemnització tingui lloc en els termes que s'especifiquin en aquests actes.

IV. Consideracions formals

IV.1. Legitimació per a presentar la reclamació de responsabilitat patrimonial

La legitimació activa s'ajusta a la normativa procedimental, ja que de l'expedient s'infereix que el reclamant era funcionari del cos d'inspectors al servei de l'Administració educativa, amb destinació a la Subdirecció General d'Inspecció a Barcelona, i va ser declarat a l'edat de 66 anys en situació de jubilació forçosa, mitjançant la Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels Serveis Territorials a Barcelona Comarques del Departament d'Ensenyament.

IV.2. Competència per a resoldre el procediment de responsabilitat patrimonial

En els procediments de responsabilitat patrimonial derivats de l'activitat del legislador, la competència per a resoldre correspon a l'òrgan superior de l'Administració, com a representant del poder executiu en el seu conjunt, tal com ha establert la jurisprudència del Tribunal Suprem. Així, entre d'altres, en les sentències de 15 de juliol de 1987 (RJ 1987/10105) i de 8 de gener de 1998 (RJ 1998/773), en què es resolien supòsits de responsabilitat de l'Estat legislador, es va determinar que la competència per a resoldre corresponia al Consell de Ministres, al "*encarnar [...] la unidad de la Administración, y ser partícipe y ostentar la máxima representación del Poder Ejecutivo del Estado*", i, d'acord amb la Sentència de 17 de novembre de 2006 (RJ 2006/9094), "*[...] por tratarse de una responsabilidad resultante, no de la actividad de la Administración, sino de acto legislativo no atribuible a ningún departamento ministerial*". En la mateixa línia, en les sentències de 16 de

desembre de 2004 (RJ 2005/590) i de 17 de desembre de 2010 (RJ 2011/712) reafirmava que *“solo el Consejo de Ministros puede pronunciarse sobre la exigencia de responsabilidad del Estado legislador y sus pronunciamientos sólo pueden ser objeto de revisión jurisdiccional por la Sala Tercera de este Tribunal Supremo ya que la presunta privación de derechos económicos por un acto legislativo, sin concreción, por tanto, en ningún departamento ministerial, corresponde enjuiciarla al Consejo de Ministros como órgano superior de la Administración y Gobierno al que se le atribuye la función ejecutiva conforme al artículo 97 de la Constitución que, al no venir radicada en este caso en una rama determinada de la Administración, corresponde al titular de dicha gestión administrativa, es decir, al Estado en su conjunto y totalidad”*.

El Consell d'Estat, a partir del Dictamen 5114/1997, de 23 d'octubre, també ha dit d'una manera reiterada que l'òrgan competent per a resoldre les reclamacions de responsabilitat patrimonial de l'Estat legislador *“es el Consejo de Ministros como órgano superior de la Administración y Gobierno al que se atribuye la función ejecutiva (artículo 97 de la Constitución). Al imputarse los eventuales daños y perjuicios al Estado Legislador, tal circunstancia hace parcialmente inaplicables las reglas generales de orden competencial y procedimental, sin perjuicio de las facultades de instrucción del expediente en cuestión, que corresponderá, en cada caso, al Departamento ministerial que tenga atribuida la competencia sobre las materias más afines al fondo del asunto”*.

Aquesta competència ha estat recollida actualment en l'article 92 de l'LPAC, que estableix que: “En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, els procediments de responsabilitat patrimonial els ha de resoldre el ministre respectiu o el Consell de Ministres en els casos de l'article 32.2 de la Llei de règim jurídic del sector públic [...]” És a dir, que en els casos de responsabilitat per actes legislatius, regulats en l'article 32.3 LRJSP, la competència per a resoldre és del Consell de Ministres.

El mateix precepte estableix que: “En l'àmbit autonòmic i local, els procediments de responsabilitat patrimonial els han de resoldre els òrgans corresponents de les comunitats autònomes o de les entitats que integren l'Administració local.” D'acord amb aquest precepte cal concloure que la competència per a resoldre els procediments de responsabilitat patrimonial fonamentats en l'aplicació d'actes legislatius del Parlament de Catalunya correspon al màxim òrgan de l'executiu català, és a dir, al Govern de la Generalitat (article 68 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya). Aquesta doctrina ja ha estat aplicada per aquesta Comissió Jurídica Assessora, entre d'altres, en els dictàmens 265/2014, 290/2014 i 55/2018. Per tant, en aquest cas, l'òrgan competent per a resoldre la reclamació de responsabilitat pels actes d'aplicació de la Llei 5/2012 és el Govern de la Generalitat, a proposta del Departament d'Ensenyament, sens perjudici del que disposa l'article 6 del Reial decret 944/2017, de 27 d'octubre, pel qual es designen òrgans i autoritats encarregats de donar compliment a les mesures dirigides al Govern i a l'Administració de la Generalitat de Catalunya, autoritzades per acord del Ple del Senat, de 27 d'octubre de 2017, pel qual s'aproven les mesures requerides pel Govern, a l'empara de l'article 155 de la Constitució. Això no obstant, en aquest

cas, la instrucció del procediment de responsabilitat correspon al Departament d'Ensenyament.

IV.3. Temporalitat de l'exercici de l'acció

Pel que fa a l'exercici de l'acció, i en concret, al termini per a reclamar, s'ha de destacar que l'article 142.5 de l'LRJPAC, d'aplicació en aquest cas, estableix que, "En tot cas, el dret a reclamar prescriu al cap d'un any que s'hagi produït el fet o l'acte que motivi la indemnització o es manifesti el seu efecte lesiu". En idèntics termes es recull a l'ara vigent article 67.1 de l'LPAC.

En el present cas, l'efecte lesiu per al reclamant es va començar a manifestar amb els efectes temporals del pas a situació de jubilació forçosa decretada en la Resolució de 25 de juliol de 2013, la qual, en aplicació de l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012, va fixar aquests efectes a partir del 31 d'agost de 2013.

Tanmateix, en el present cas, cal tenir en compte el següent:

a) El reclamant va impugnar davant la jurisdicció contenciosa administrativa la Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels Serveis Territorials. Aquest recurs contenciós va finalitzar amb la Sentència 603/2015, de 10 de juliol, de la Secció Quarta del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, la qual va confirmar la legalitat de la resolució impugnada.

b) El 6 de novembre de 2015, el reclamant va presentar un primer escrit de reclamació de responsabilitat patrimonial, el qual es va inadmetre mitjançant la Resolució de 18 de febrer de 2016, de la secretària general del Departament d'Ensenyament, en considerar la reclamació com a cosa jutjada.

c) La resolució d'inadmissió es va recórrer en seu contenciosa, i va concloure amb la Sentència 412/2017, de 8 de juny, de la Secció Quarta, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que va estimar el recurs, i que considerava que no es podia inadmetre la reclamació de responsabilitat patrimonial per cosa jutjada perquè en la Sentència 603/2015 es resolvia respecte de la legalitat de la resolució de jubilació, però no respecte de la responsabilitat patrimonial, i en la part dispositiva ordenava la "*retroacción del procedimiento al momento inicial a fin de que [...] se tramite con arreglo a Derecho [...]. Sin imponer las costas*".

d) El 14 de setembre de 2017, el reclamant va presentar un nou escrit de reclamació de responsabilitat, el qual va donar lloc a la tramitació de l'expedient que ara se sotmet a dictamen de la Comissió.

Per tant, en aquest cas, cal tenir present que la certesa final de l'existència d'un dany es va produir amb la Sentència 603/2015, de 10 de juliol, la qual va confirmar la legalitat de la

resolució impugnada. A partir d'aquí, el reclamant va instar l'acció de responsabilitat dins del termini, ja que va presentar l'escrit de reclamació el 6 de novembre del mateix any. Altrament, un cop inadmesa l'acció per part del Departament, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en la Sentència 412/2017, de 8 de juny, va donar la raó al reclamant, i va ordenar retrotraure les actuacions, així com tramitar conforme a dret el procediment de responsabilitat patrimonial. El 14 de setembre següent, el reclamant va presentar un nou escrit i, el 24 d'octubre de 2017, el secretari general del Departament d'Ensenyament va admetre a tràmit la reclamació. Per tant, tot i la singularitat del cas, l'acció no resta prescrita.

IV.4. Tramitació del procediment i completesa de l'expedient

La tramitació del procediment s'ha ajustat a l'establert en l'LRJPAC, que és la norma aplicable en el present cas per raons temporals, en virtut de la retroacció d'actuacions al moment inicial –6 de novembre de 2015–, ordenada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en la Sentència 412/2017, de 8 de juny, i està degudament indexat i foliat.

Pel que fa als tràmits incorporats a l'expedient relatius a la proposta de resolució objecte de dictamen cal dir el següent:

- a) Consta en l'expedient l'acord d'admissió a tràmit de la reclamació mitjançant la Resolució de 24 d'octubre de 2017 del secretari general del Departament d'Ensenyament, en compliment de la Sentència 412/2017, en el qual es nomena la instructora de l'expedient. Per escrit de la instructora de 26 d'octubre de 2017, es va notificar a l'interessat la resolució esmentada anteriorment.
- b) També s'hi ha incorporat l'Informe d'11 de gener de 2016 de la directora dels serveis Territorials d'Ensenyament sobre la reclamació plantejada, així com una còpia dels documents relatius a l'extinció del perllongament del servei actiu del reclamant.
- c) Per diligència d'11 de gener de 2016, s'hi incorpora també la còpia íntegra de l'expedient contenciós administratiu que va donar lloc a la Sentència 603/2015 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- d) Hi consta, així mateix, la comunicació, el 21 de gener de 2016, de la reclamació a la companyia d'assegurances.
- e) En data 14 de setembre de 2017, l'instant va presentar un escrit en què reiterava la reclamació, i al qual adjuntava la Sentència 412/2017, de 8 de juny, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. En aquest escrit, va fixar la indemnització sol·licitada en 161.409,58 euros.
- f) En data 4 de desembre de 2017, l'entitat asseguradora va presentar un escrit en què posava de manifest que els riscos estarien exclosos de la cobertura de la pòlissa contractada.

g) En data 2 de febrer de 2018, es va donar al reclamant el tràmit d'audiència, sense que hi consti que presentés cap escrit d'al·legacions.

h) Finalment, el 9 d'abril de 2018, la instructora de l'expedient, amb el vistiplau de l'advocada de la Generalitat, va emetre la proposta de resolució, en el sentit de desestimar la reclamació atesa la manca d'antijuridicitat dels danys al·legats.

V. Consideracions sobre el fons de la qüestió

V.1. Els fets que emmarquen la reclamació de responsabilitat patrimonial

L'instant, nascut el dia 22 de juny de 1947, era funcionari del cos d'inspectors al servei de l'Administració educativa. Per Resolució de 28 de novembre de 2011 del director dels Serveis Territorials d'Ensenyament, li van perllongar el servei actiu fins al dia 22 de juny de 2017, quan hauria complert l'edat de 70 anys. Aquesta Resolució es va adoptar en aplicació de l'article 67.3 de l'EBEP i de l'article 38 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, que permeten la prolongació del servei actiu més enllà de la jubilació fins, com a màxim, els 70 anys.

La regulació esmentada va ser modificada per l'article 96 i per la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de 20 de març. Aquesta disposició estableix que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor de la llei, s'han de resoldre els perllongaments ja autoritzats, llevat que calgui mantenir-los per alguna de les circumstàncies establertes en la mateixa norma. En aplicació d'aquesta disposició i de l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012, que autoritzava el perllongament de la permanència en el servei actiu dels inspectors del sistema educatiu fins a la finalització del curs 2012-2013, per a aquells funcionaris que tenien concedida la pròrroga en el servei actiu més enllà dels 65 anys, el reclamant va ser declarat en situació de jubilació forçosa quan tenia 66 anys, mitjançant la Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament. Aquesta Resolució, impugnada pel reclamant, va ser confirmada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per la ja referida Sentència 603/2015, de 10 de juliol.

V.2. Els requisits de la responsabilitat patrimonial de l'Administració

La reclamació de responsabilitat patrimonial sobre la qual es dictamina està basada en el dany antijurídic patit com a conseqüència de l'aplicació d'un acte legislatiu, ja que el reclamant fonamenta la pretensió indemnitzatòria en el fet que, amb motiu de la Resolució de 25 de juliol de 2013, va ser declarat en situació de jubilació forçosa als 66 anys, per l'aplicació de la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de 20 de març, i per l'aplicació de l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012, de manera que no va poder seguir en actiu fins als 70 anys, com esperava.

En els diversos escrits de reclamació presentats, l'argumentació del reclamant està adreçada principalment a fixar la quantificació del dany, que modifica fins a tres vegades. En l'escrit de reclamació de responsabilitat patrimonial de 6 de novembre de 2015, la indemnització sol·licitada és de 177.409,58 euros; finalment, en l'escrit de 14 de setembre de 2017 fixa la reclamació en la quantitat de 161.409,58 euros. Aquesta quantitat resulta de la diferència entre l'import de les retribucions íntegres que percebia mentre es trobava en actiu (5.339,47 euros) i l'import de la prestació mensual de jubilació que va passar a percebre a partir de l'1 de setembre de 2013 (2.482,74 euros), és a dir, 2.856,73 euros al mes. Aquesta xifra es multiplica pel total dels 46 mesos transcorreguts entre el setembre de 2013, quan es resol el seu pas a la situació de jubilació forçosa, i el juny de 2017, quan l'ara reclamant va fer 70 anys, i dona un total de 138.409,58 euros. En concepte de dany moral i lucre cessant reclama, així mateix, 500 euros al mes durant els 46 mesos esmentats, que donen un total de 23.000 euros. El total reclamat és, doncs, de 161.409,58 euros.

En el cas sobre el qual es dictamina, cal posar de manifest la legalitat i fermesa dels tres instruments que han portat el reclamant a presentar l'acció de responsabilitat patrimonial, i que són: la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de 20 de març; l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012, i la Resolució de 28 de juny de 2013, de la secretària general del Departament d'Ensenyament.

En concret, la Resolució de 25 de juliol de 2013, per la qual es declara la jubilació forçosa del reclamant, va ser confirmada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en la Sentència 603/2015, de 10 de juliol; l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012, pel qual es va autoritzar el perllongament de la permanència en el servei actiu dels funcionaris docents i del personal que exerceix l'avaluació externa i interna del sistema educatiu fins a la finalització del curs 2012-2013, per a aquells funcionaris que tenien concedida la pròrroga en el servei actiu més enllà dels 65 anys, no va ser impugnat pel reclamant, i, per tant, es tracta d'un acte ferm, igual que la resolució, i, finalment, la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012 també s'adequa a la legalitat, segons la Sentència 603/2015, de 10 de juliol, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. En concret, en el fonament de dret setè, se sosté que "[...] aquest Tribunal també ha considerat improcedent en aquest cas plantejar una qüestió d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional en relació amb l'assumpte aquí debatut a la vista de la Interlocutòria del Tribunal Constitucional número 85/2013, de 23 abril 2013 (BOE 123 del 2013, de 23 maig rec. 6611/2012) i més concretament, del que es diu en els seus fonaments de dret quart, cinquè, sisè i setè als quals ens remetem. A la mateixa conclusió va arribar el Tribunal Constitucional en la Interlocutòria que resol la qüestió d'inconstitucionalitat número 603/2013 plantejada també per aquesta mateixa Sala".

Partint, doncs, de l'adequació de la Llei 5/2012 a l'ordenament jurídic, cal determinar ara l'efectivitat del dany i la seva antijuridicitat, per la qual cosa resulta d'utilitat recordar la doctrina del Tribunal Constitucional i del Tribunal Suprem recaiguda sobre situacions similars d'avançament de l'edat de jubilació dels funcionaris.

Pel que fa a l'efectivitat del dany, com ja s'ha avançat, aquesta doctrina ha establert d'una manera clara que l'avançament de l'edat de jubilació constitueix *“la frustración de meras expectativas de derecho”* i destaca que *“admitir lo contrario conduciría a una petrificación legislativa [...]”* (sentències del Tribunal Suprem de 30 de novembre de 1992 i de 3 de març de 1994). El legislador pot configurar lliurement l'edat de jubilació, de manera que la seva modificació no suposa una privació de drets, sinó l'establiment d'un nou règim jurídic d'aquests. En el mateix sentit s'ha pronunciat el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, entre d'altres, en la Sentència 994/2013, en què s'afirma que el dret de prolongació del servei actiu *“es un derecho subjetivo del funcionario, pero un derecho que no le es reconocido de manera absoluta sino, por el contrario, condicionado a que las necesidades o condiciones afectantes a la Administración hagan posible su ejercicio”*. I continua dient que, en el camp de la relació funcional, *“el funcionario adquiere y tiene derechos subjetivos que la Ley ha de respetar, pero una cosa es o son esos derechos y otra la pretensión de que aparezcan como inmodificables en su contenido concreto”*.

La Sentència 603/2015, de 10 de juliol, que resol el recurs interposat pel reclamant contra la Resolució de 25 de juliol de 2013, també considera que la situació de perllongament o pròrroga de la permanència en el servei actiu fins als 70 anys no constitueix un dret adquirit. En concret, en aquesta sentència es considera que la rescissió de les pròrrogues prevista en la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012 “[...] resulta ajustada a dret si es té en compte que la situació de pròrroga en la permanència en servei actiu fins als 70 anys no constitueix un dret adquirit, tal com es desprèn dels articles 67.3 EBEP i 38.3 del Text únic de la Llei de Funció Pública, que permet la denegació d'aquesta i fins i tot la seva resolució, per la qual cosa tampoc en aquest cas la denegació pot comportar un dret de l'interessat a una indemnització rescablatòria”.

En la mesura que la Resolució de 25 de juliol de 2013, del Departament d'Ensenyament, es limita a l'aplicació de la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, cal excloure l'existència de responsabilitat administrativa, d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que, en la Sentència de 28 d'abril de 2014, especifica en un cas similar que no concorren *“ninguno de los requisitos del principio de responsabilidad patrimonial, en la forma expuesta y desarrollada en la demanda, pues el acto administrativo impugnado deriva fundamentalmente de la aplicación estricta de una norma jurídica, que extingue expresamente las prórrogas concedidas de jubilación, sin que ante ello la Administración Pública demandada pudiera hacer otra cosa, que acatar el principio de legalidad”*. També ho veu així en la Sentència 939/2012, de 23 d'abril, que afirma que la resolució per la qual es concedeix el perllongament del servei actiu no és res més que una resolució que aplica la llei. En el mateix sentit es pronuncien les sentències 308/2012, 932/2012, 939/2012, 712/2012, 742/2012, 762/2012, 937/2012, 133/2013, 993/2013, 994/2013, 168/2014, 288/2014, 298/2014 i 305/2014 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, entre d'altres.

Tampoc no es dona en aquest cas el requisit de l'antijuridicitat, ja que la Llei 5/2012 justifica adequadament en el preàmbul les mesures adoptades en la necessitat de reduir la despesa

pública degut a les conseqüències de la crisi econòmica i financera internacional que també pateix Catalunya. En aquest sentit, de nou, la Sentència 603/2015, recaiguda en el recurs contenciós administratiu interposat pel mateix instant, també considera justificada la llei promulgada i el seu acte administratiu d'aplicació consistent en la revocació del perllongament del servei actiu i la seva jubilació forçosa, quan diu textualment, referint-se a la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, que “la raó d'aquesta disposició ha de trobar-se, tal com s'ha indicat, en les mesures de contenció abans esmentades derivades de la crisi econòmica”.

Tal com ja va dir aquesta Comissió en els dictàmens 265/2014 i 290/2014 en supòsits similars, “El Tribunal Constitucional ha admès la possibilitat de modificar per llei drets que inicialment s'havien reconegut, quan hi ha una situació que canvia les circumstàncies econòmiques, la qual cosa és la justificació que consta en el preàmbul de la Llei 5/2012. En les sentències 108/1986, 99/1987 i 70/1988, que es pronunciaven sobre l'escurçament de l'edat de jubilació, el Tribunal va considerar que, en les lleis que modificaven el dret, no hi havia privació de drets, sinó alteració del règim jurídic en l'àmbit del poder legislatiu, que és totalment possible, malgrat que pugui generar una frustració en les expectatives de dret”.

Finalment, pel que fa a la previsió d'indemnització, és procedent recordar que, d'acord amb l'article 139.3 de l'LRJPAC, les administracions públiques han d'indemnitzar els particulars per l'aplicació d'actes legislatius de naturalesa no expropiatòria de drets i que aquests no tinguin el deure jurídic de suportar “si s'estableix als mateixos actes legislatius i en els termes que especifiquin aquests actes”. En aquest cas, la Llei 5/2012 no preveu cap indemnització derivada de l'aplicació de la disposició transitòria novena. D'acord amb la interpretació estricta d'aquest precepte seguida per aquesta Comissió en els dictàmens 377/2012, 265/2014, 290/2014 i en el recent 55/2018 –aquest darrer en un cas quasi idèntic al present–, si la norma no ha establert cap indemnització o compensació pel sacrifici imposat, aquesta no és procedent. En aquest cas, a més, tampoc no tindria sentit fer una interpretació més flexible d'aquest precepte per a intentar deduir la voluntat d'indemnitzar per part del legislador, ja que això contravindria directament la finalitat d'estalvi buscada per la llei.

En el cas sobre el qual es dictamina cal arribar, doncs, a la mateixa conclusió mantinguda en els dictàmens 265/2014 i 290/2014, en els quals s'afirma que “el dret que van adquirir els funcionaris de perllongar el servei actiu derivava de la legislació vigent. Amb posterioritat, aquesta situació funcional va ser modificada per llei per a tots aquells funcionaris que es trobaven en aquesta condició, per tant, no va suposar cap limitació singular i, a més, la llei no va establir cap indemnització per aquest canvi de situació funcional”.

En altres termes, l'instant ha vist afectades les seves expectatives de seguir en actiu fins als 70 anys, i ha sofert una disminució patrimonial en relació amb els ingressos que pensava obtenir, però no es va veure privat de cap dret, ni va patir cap dany que no tingués l'obligació de suportar, i, encara que hagués estat així, no tindria tampoc dret a rebre una indemnització, ja que el legislador no la va preveure.

CONCLUSIÓ

És procedent desestimar la reclamació de responsabilitat patrimonial instada davant el Departament d'Ensenyament pel Sr. A amb motiu de la Resolució de 25 de juliol de 2013, de la directora dels Serveis Territorials a Barcelona Comarques del Departament d'Ensenyament, mitjançant la qual se'l va declarar en situació de jubilació forçosa per raó d'edat, en aplicació de la disposició transitòria novena de la Llei 5/2012, de 20 de març, i l'Acord de Govern de 24 d'abril de 2012.